

رانیتیدین (Ranitidine)

دسته دارویی: H₂ - بلاکر (آنتاگونیست گیرنده H₂ - هیستامینی)، مهار کننده ترشح اسید معده
شکل دارویی: قرص های ۱۵۰ و ۳۰۰ میلی گرمی با روکش فیلم (FC)

نحوه عملکرد دارو

رانیتیدین آنتاگونیست رقابتی و برگشت پذیر هیستامین روی گیرند های H₂ - هیستامینی است. ترشح اسید معده را در پاسخ به تحریک توسط غذا ، انسولین ، هیستامین، آگونیست های کولینرژیک ، گاسترین و پنتاگاسترین مهار می نماید. در ضمن ترشح پایه اسید معده را مهار می نماید (مراجعه شود به فاموتیدین).

مشخصات فارماکوکینتیکی دارو

رانیتیدین از راه خوراکی ۵۰٪ جذب می شود. پس از ۱ تا ۳ ساعت حداکثر غلظت خونی دارو ایجاد شده و طول اثر ۸ تا ۱۲ ساعت است. جذب دارو با مصرف همزمان غذا یا آنتاسید چندان تحت تأثیر قرار نمی گیرد. آنتی کولینرژیک ها به علت به تأخیر انداختن تخلیه معدی و کم کردن transit time ، باعث افزایش غلظت پیک با اندکی تأخیر می شوند. حجم توزیع دارو ۱/۴ لیتر برای هر کیلوگرم است. رانیتیدین به پروتئین های پلاسما کم متصل می شود (۱۵٪). در کبد متابولیزه می گردد. قسمت عمده داروی جذب شده بصورت دست نخورده از ادرار دفع می شود (حدود ۳٪ داروی جذب شده بصورت متابولیت S-Oxide ، N-Oxide و دمتیل رانیتیدین دفع می گردد). نیمه عمر حذف دارو ۲ تا ۳ ساعت است . ولی در بیماران با نارسایی کلیوی و افراد مسن، طولانی می شود. رانیتیدین از جفت عبور کرده و وارد شیر مادر می شود.

موارد مصرف دارو

- ۱- درمان کوتاه مدت زخم دوازدهه فعال (۴ تا ۸ هفته)
- ۲- درمان نگهدارنده زخم دوازدهه
- ۳- زخم معده فعال و خوش خیم
- ۴- درمان کوتاه مدت GERD
- ۵- سندرم زولینجر الیسون (ZES)

- ۶- درمان ازوفازیت با زخم سطحی
۷- درمان heartburn، سوء هاضمه اسیدی و ترش کردن معده

مقدار و روش مصرف دارو

در زخم فعال دوازدهه ۱۵۰ میلی گرم دوبار در روز به مدت ۴ تا ۸ هفته یا ۳۰۰ میلی گرم موقع خواب مصرف می شود. برای درمان نگهدارنده زخم اثنی عشر (دوازدهه) ۱۵۰ میلی گرم شب موقع خواب مصرف می شود. برای زخم معده فعال ۱۵۰ میلی گرم ۲ بار در روز و برای درمان نگهدارنده زخم معده ۱۵۰ میلی گرم شب موقع خواب مصرف می شود. برای درمان سندرم زولینجر-السون، ابتدا درمان با ۱۵۰ میلی گرم دوبار در روز شروع و سپس دوز بسته به مورد و پاسخ بیمار به درمان تنظیم می شود. نباید بیش از ۶ گرم در روز مصرف شود. برای درمان GERD، ازوفازیت، زخم معده خوش خیم ۱۵۰ میلی گرم دو بار در روز مصرف می شود. برای درمان احساس سوزش در پشت جناغ سینه، سوء هاضمه اسیدی و ترش کردن معده، ۷۵ میلی گرم در صورت نیاز مصرف می شود.

موارد منع مصرف دارو

مصرف رانیتیدین در بیماران Hyper sensitive به این دارو یا سایر اجزاء موجود در فرمولاسیون دارو، ممنوع است.

عوارض جانبی دارو

مصرف رانیتیدین در بعضی از بیماران ممکن است همراه با ایجاد بعضی از عوارض جانبی زیر باشد: احساس خستگی، سرگیجه، بیخوابی، برآشفتگی، افسردگی، توهمات، تاری دید (احتمالاً به علت تغییر در تطابق)، تاکیکاردی، یبوست، اسهال، تهوع، استفراغ، درد شکم، کلستاز، درد عضلانی و مفصلی، ترومبوسیتوپنی، برونکواسپاسم.

تداخل اثر

- ۱- دوز زیاد رانیتیدین (مثل دوزهای مصرف شده برای درمان ZED) همراه با مصرف پروکائین آمید می تواند باعث افزایش غلظت خونی پروکائین گردد (با رقابت بر ترشح لوله ای).
- ۲- مصرف همزمان با وارفارین باعث افزایش زمان پروترومبین می شود.
- ۳- مصرف همزمان با تریازولام و گلی پیزاید باعث افزایش جذب تریازولام و گلی پیزاید می گردد. (به علت افزایش PH معده).

۴- مصرف همزمان رانیتیدین با کتوکونازول ، آتازاناویر ، دلاویردین باعث کاهش جذب این داروها می شود. (به علت افزایش PH معده).

مصرف دارو در دوران حاملگی و شیردهی

این دارو در FDA Pregnancy Category در گروه B قرار دارد و مطالعه کافی و خوب کنترل شده انجام نگرفته است. در دوران حاملگی فقط موقعی باید تجویز شود که نیاز واقعی برای مصرف آن وجود داشته باشد.

رانیتیدین وارد شیر مادر می شود و باید در مادران شیرده با احتیاط مصرف گردد.

نکات آموزشی درباره این دارو

- ۱- دارو همراه غذا و موقع خواب مصرف شود.
- ۲- درمان می تواند ۴ تا ۸ هفته یا بیشتر ادامه یابد.
- ۳- دوز دارو در بیماران با کلیه و کبد نارسا کاهش داده شود.
- ۴- برای تسکین درد می تواند بطور همزمان با آنتاسید مصرف شود.
- ۵- درباره اثر سودمندی دارو در خیز و خارش در پوست به مبحث فاموتیدین مراجعه گردد.
- ۶- سالم بودن رانیتیدین در بچه های ۱ ماهه تا ۱۶ ساله برای درمان زخم های معده و دوازدهه ، ریفلاکس و ازوفاژیت ثابت شده است .
- ۷- رانیتیدین در بیماران با سابقه پورفیری حاد مصرف نشود.

مصرف دوز بیش از حد و روش درمان آن

با مصرف ۱۸ گرم دارو از راه خوراکی عوارض جانبی یاد شده و نیز راه رفتن غیر طبیعی و افت فشار خون ایجاد شده است. برای جلوگیری از جذب از دستگاه گوارشی، باید اقدامات لازم و درمان حمایتی انجام شود.

شرایط نگهداری دارو

دارو دور از نور و در دمای کمتر از ۳۰ درجه سانتی گراد نگهداری شود.

نوع بسته بندی دارو

جعبه ۱۰۰ عددی حاوی بلیسترهای ۱۰ عددی